

Nei til hernaðarvenjing á føroyskum øki

Oddagrein

RÆTTILIGUR orðadráttur hevur tikið seg upp um ætlanina at loyva NATO at brúka flogvøllin í Vágum í sambandi við eina bjargingar- og hernaðarvenjing í Norðuratlantshavi.

MÁLID er áhugavert av fleiri orsakum. Tað nemur við ein sera eyman spurningur sum er stóð okkara til milliter í síni heild. Tað nemur við spurningin um Føroyar skulu loyva hernaðarligum tiltøkum í okkara øki. Og tað snýr seg um, hvørja stóðu vit í framtíðini skulu hava til hernaðarsamgongur sum NATO, herdudding osfr. Um stóða okkara eigur at verða broytt saman við teimum broyttu fortreytunum og umstøðunum nú eftir at kalda kríggið er av.

MÁLID hevur longu skapt ikki sørt av "turbulens" í samgonguni, tí samgonguflokkarnir eru ikki samdir. Javnaðarflokkurin t.d. gongur hart ímóti at loyva NATO at brúka flogvøllin til umrøddu venjing. Víst verður á, at slíkt loyvi er brot á tær viðtøkur og samtyktir, sum lögtingið hevur gjørt fleiri ferðir, nevniliga at siga nei til nakra hernaðarvenjing og tilknýti til slíka á føroyskum øki. Hinumegin heldur formaðurin í uttanlandsnevndini, umboðið fyri sjálvstýrisflokkinn ikki, at talan er um nakað brot á hesar samtyktir. Ein meiriluti í nevndini er fyri at geva loyvi, sum landsstýrið síðani skal taka stóðu til og avgreiða. Hetta er ikki gjørt enn.

EFTIR okkara tykki er tað ógvuliga lægt, at so lítið fæst alment at vita um ætlanina hjá NATO, t.v.s. í hvønn mun talan er um eina bjargingarvenjing og í hvønn mun tað er ein hernaðarvenjing. Ein má ganga út frá, at formaðurin í uttanlandsnevndini er fullkomiliga skotsikkur í síni próvførslu, at talan er ikki um eina hernaðarvenjing, tá hon sigur, at eitt loyvi ikki skúgvar lögtingssamtyktirnar til viks. Eftir okkara tykki ber illa til at fáa eina fullgiggjaða mynd av málinum og harvið eitt nóg breitt tjak, um vit ikki vita, hvar býr undir venjingini.

ER talan um eina hernaðarvenjing sum tær vit kenna til, so er tað eftir okkara tykki klárt brot á lögtingssamtyktirnar at loyva NATO at brúka flogvøllin í Vágum. Eisini um vápn ikki verða umskipað har. Tí ein partur av eini hernaðarvenjing er flutningur av øðrum enn vápnum. Vit halda tað ikki vera rætt at geva NATO slíkt loyvi, tí tað hevur verið og er vónandi framvegis stóða Føroya ikki at vera við í slíkum. Nú at geva eitt slíkt loyvi kann vera sum at gloppa dynnar fyri einum heilt nýggjum politikki á hesum øki, einum politikki, sum m.a. fólkafloksmenn hava stríðst fyri. Tað er harmiligt og óhugnaligt at síggja, at tað er formaðurin í sjálvstýrisflokkinum, sum stendur fremst og roynir at lata dynnar upp fyri hesum nýggja og heldur ótespiliga politikki, sum tey viðgongdu høggraelementini í fólkaflokkinum annars hava staðið á odda fyri.

Sosialurin

Síðu 2 viðmerkingin

Eitt sindur um brenning og rusk

Spurningurin um rusk og ruskbrenning er nú «heitt» mál, og viðgerðin bæði í fjølmiðlunum og millum politikarar er vorðin sera kensluborin og tívær, í fleiri førum beinleidis óseriøs.

Hvat málið snýr seg um verður skúgvað til viks, og gitingar og leysasögur hava góða undirtøku. Umrøðan er ikki heilt ólík tí umrøðu málið um bygging av brennistøðum fekk fyri nøkrum árum síðan. Tá mæltu sokallað umhvørvisvinarlig fólk í fullum álvara til tyrving og annars at koyra restina út á streymasjógv!!!

Tíbetur vóru nakrir politikarar tá, sum tordu at taka spurningin í álvara og harfrá taka eina stóðu, og vit finga eina brennistøð, sum leyk øll tey strangastu krøv, ið tá vóru. At so krøvini eru herð síðan tá, meðan figgjarorkan hevur verið lítul og ongin, er ein onnur søga. Sjálvandi skulu vit gera tað vit megna fyri at gera brenningina so tryggja sum til ber. Ongin skal ivast í tí.

Veruleikin, og tað málið snýr seg um er, at p/í KOB

í 1994 gjørdi eina avtalu um eina royndarsending av ruski, sum nú er komin og brennd. Brennistøðin var tá stýrd av einari partafelagsnevnd saman við einum stjóra, og endamálið var at reka p/í KOB sum eina handilsfyrirøkku.

Ríngt var at fáa endarna at røkka saman figgjarliga, tí kreppan ávirkaði virksemd á støðini, og tosað varð um møguleikar fyri einum handli, har sleppast kundi av við øsku móti gjaldi fyri brenning, t.v.s. einum gerðabýti. Leiðsla og nevnd gjørdur tí avtalu við útlendskt felag um eina royndarbrenning, fyri at vita hvussu møguleikarnir vóru, men dentur var lagdur á, at allar umhvørvisligar reglur og treytir skuldu haldast. Samband var við Heilsufrøðiliga starvssvøvn og Tinganes, tí onki skuldi vera loyniligt ella óregluligt. Málið skuldi kannast, og síðan skuldi stóða takast.

Nú er royndarbrenningin í liðug, og tey nógva umrøddu 40 tonsini burturi og brennd. Ongin avtala er gjørd, onki virksemd byr-

Jan Müller skrivur um «sambandsstýrt býráð» og kann harvið ikki hava serligt álit á sínum egna javnaðarumboðum í býráðsmeirilutanum ella Tjóðveldisflokkinum, sum eisini eru partar av meirilutanum. Sosialurin nevnr eisini tað «sum borgmeisterin í Tórshavn finnur uppá» og sum hann kallar orskap.

Nei, Jan Müller, býráðsformaðurin hevur hvørki funnið upp á hetta virksemd ella gjørt nakra avtalu, men býráðsformaðurin hevur ikki viljað verið ímóti tí, sum nevndin í p/í KOB gjørdi avtalu um í 1994, bert tí at málið hevur fingið ta vend, tað nú hevur fingið, og politikarar leypa framav uttan at geva málinum rætta ella seriøsa viðgerð.

Opportunisman hevur góðar gróðrarmøguleikar í hesum tíðum, býráðsval verður í desember, valstríðið er byrjað og tá kunnu øll vápn brúkast. Tað er leiðarin í Sosialinum gott dømi um.

Lisbeth L. Peteren,
býráðsformaður

Lesarabrøv

Siglingin um Suðuroyarfjørð

Vísandi til hjáløgdu fundarsamtykt kennist tað okkum

sárt aftur at gera vart við, at vit nú rættiliga eru slept upp

á fjall, hvat siglingini um Suðuroyarfjørð viðvíkur.

Vit minna á, at fleiri enn 150 fólk savnaðust onskvöldið 31. januar í VB-húsinum saman við avvarðandi myndugleikum, har vit viðgjørdu spurningin um: «Samferðslan um Suðuroyarfjørð skuldi mennast, - ella fara fyrri bakka??»

Hesin fundur kom til sjóðandi niðurstøðu:

«Tá hildið verður, at tænastustigið um Suðuroyarfjørð er farið niður um minstamark, og sera ótrygg viðurskipti valda á økinum, verður heitt á landsstýrið um beinanvegin at taka stig til at útvega farleiðini um Suðuroyarfjørð stóðugt, trygt og álitandi samband við í minsta lagi 12 túrum um vikuna eftir einari ferðætlan, ið skal haldast.»

Avvarðandi myndugleikar hava kortini ikki tikið

vælmeintu áheitan okkara fyrri fult.

Seinasta vikuskiftið vátar til fulnar tað, sum vistu fórar henda. Abyrgdarloysið í siglingini um Suðuroyarfjørð er farið út um alt mark. Lýsingar og avlýsingar eru ikki borbábar longur, fullkomin ruðuleiki valdar, og farleiðin er so at siga ónytilig.

Kravt verður tí, at landsins lógir verða hildnar, ið røknað lógin um keyp av Teistanum, ið greitt sigur, at hann er keyptur til strandfarasigling í Føroyum, og at alt annað virksemd við hesum skipi millum landsa-statt er óløglegt.

v/ Suðuroyar
Tjóðveldisfelag
Arni T. Brattaberg

VALUTAKURSIR

		15.02.96	Ultimo síðsta mán.
USA	Dollari	567,70	577,55
Bretland	Pund	874,43	869,93
Týskland	Markur	387,30	387,29
Svøríki	Króna	81,69	83,12
Noreg	Króna	88,63	88,52
Frakland	Frankur	112,43	112,86
Belgia	Frankur	18,843	18,848
Sveits	Frankur	475,12	475,30
Holland	Gyllin	345,89	345,79
Italia	Liri	0,3580	0,3617
Finnland	Markur	123,89	126,96
Ísland	Króna	9,55	9,60
Eysturriki	Skillingur	55,110	55,121
Spania	Pesetas	4,598	4,599
Portugal	Escudos	3,730	3,743
Kanada	Dollari	412,14	418,46
Grikkaland	Drakmur	2,368	2,370
Japan	Yen	5,3701	5,4040
Írland	Pund	899,64	902,20
	XEU	709,87	710,88

Kelda: Føroya Sparikassi

Barna- og ungdomstelefonin

hjá Barnabata/Reyða Krossi svarar mánadag frá kl. 16-18. Tlf. 10645.